Biuletyn Polonistyczny

18.07.2019
Czasopismo

„Śląskie Studia Polonistyczne” Call for Papers: 2020/1 - *Po męskości? Mężczyźni i męskości w kulturze ponowoczesnej*

Jeszcze kilka lat temu termin *masculinity studies* brzmiał trochę obco i dziwacznie. Istniały oczywiście studia kobiece, oswojono już gender studies, teoria *queer* również znalazła swoich zwolenników. Natomiast perspektywa badania męskości wydawała się niezbyt zajmująca, podczas gdy w Europie i po drugiej stronie oceanu stała się uznaną dziedziną wiedzy. Dziś jest zgoła inaczej –- ciągle rosnąca liczba publikacji, nowe serie wydawnicze („Studia o męskości” Wydawnictwa IBL), granty naukowe, konferencje, a także numery monograficzne czasopism, których tematyką są (często w liczbie mnogiej) męskości, pokazują wyraźnie, że ten rodzaj refleksji zadomowił się w polskiej humanistyce. Badanie męskości okazuje się ważne i inspirujące, a przede wszystkim potrzebne dziś, w sytuacji wzmożonej polityzacji kategorii genderowych i napięć, jakie rodzi ona w społeczeństwach Zachodu.

Słownik języka polskiego definiuje męskość jako „zespół cech typowych dla mężczyzny”. W światowych badaniach nad męskościami słownikowa kategoria „typowości” została sproblematyzowana, a nawet zakwestionowana. Mówi się na przykład o nowych „inkluzywnych męskościach”, „męskościach transnarodowych”, „męskościach alternatywnych”, „męskościach globalnych”, „męskościach postmodernistycznych" –- monolityczna jedność ustępuje miejsca wielości nie tylko w opisie naukowym, ale także w praktykach społecznych: neguje się bardziej tradycyjne sposoby rozumienia męskości jako kategorii wykluczającej, binarnej, unarodowionej, kształtowanej w odniesieniu do lokalnej kultury, uwarunkowanej ekonomicznie, uprzywilejowanej w fallogocentrycznym uniwersum, zarazem hegemonicznej, jak i nieustannie narażonej na ciosy.

Badania nad męskościami wciąż ewoluują. Wydaje się, że moment, w którym wyodrębniono pole badawcze i nazwano je, powoli odchodzi do przeszłości. W obliczu dynamicznych przemian społecznych i językowych pojawiła się jednak konieczność nawiązania teoretycznych aliansów z innymi obszarami współczesnej humanistyki i nauk społecznych. Alianse takie przynoszą poznawcze korzyści wszystkim stronom. Zrozumienie interakcji męskości ze środowiskiem naturalnym,

ekonomią, techniką, polityką, rewolucją cyfrową i biotechnologiczną, etc. pozwala lepiej zrozumieć sens świata, w którym żyjemy i, choć rozprasza dyscyplinową swoistość *masculinity studies*, uzmysławia, że, chcąc opisywać otaczający nas świat, nie można dziś już ignorować kategorii genderowych. Usiłując wpisać się w ten trend, kierujemy naszą uwagę ku nowym modelom konstruowania męskości, eksperymentom z męskością, redefinicjom męskości, niestandardowym rolom męskim, z jakimi mamy do czynienia w literaturze i kulturze XXI wieku. Pragniemy, by temu zainteresowaniu "męskościami po męskości" towarzyszył namysł nad językiem i teorią, jesteśmy przekonani, że o "męskości" opowiadać należy w perspektywie interdyscyplinarnej.

Wśród zagadnień, które uważamy za warte poruszenia znajdują się m.in.:

- męskości w perspektywie ekokrytycznej

- męskości a/w *digital humanities*

- neomaterialistyczne spojrzenie na męskości

- męskości i *queer*

- utopie/dystopie męskości

- niebinarność a konceptualizacje męskości

- biopolityka męskości

- męskości a posthumanizm

- męskość wobec zagrożeń antropocenu

- mężczyźni i zwierzęta (w stronę *animal studies*)

Na propozycje tekstów (tytuł i abstrakt) czekamy do **30 listopada 2019** pod adresem: slaskiestudiapolonistyczne@us.edu.pl . Termin nadsyłania tekstów: **31 stycznia 2020**.

dr hab. Tomasz Kaliściak

dr hab. Wojciech Śmieja

Słowa kluczowe: studia nad męskością, gender studies, masculinity studies